

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

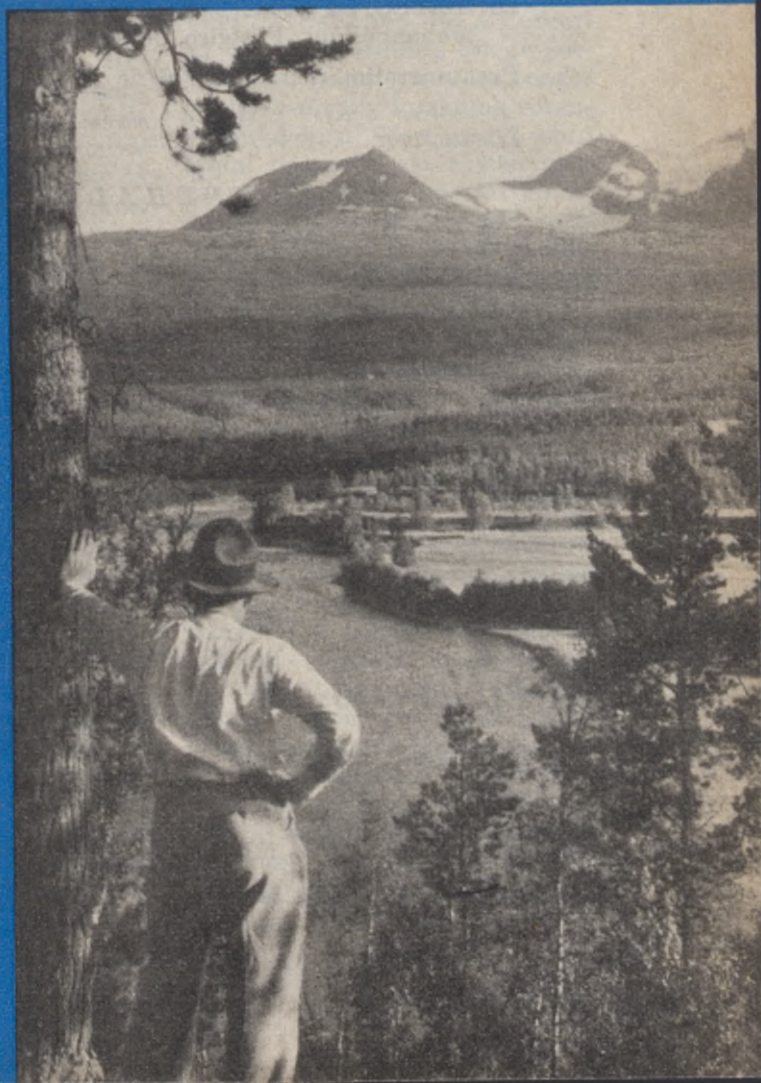
Diabetes

Swedish Diabetic Journal

DE
SOCKER
SJUKAS
TIDSKRIFT

NR 2
ÄRGÅNG 3
APRIL 1953

RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA

Eslövsvägen 7, Johanneshov.

Postgiro 24 08 81.

Ordförande: Aktuarie Curt Arnewi, Rosengatan 14, Sundbyberg. Tel. 28 38 79.

Sekreterare: Disp. Eric Nordelius, Eslövsvägen 7, Johanneshov. Tel. 48 84 71.

Kassaförv.: Revisor A. Åsbrink, Abrahamsbergsvägen 19, Bromma. Tel. 26 40 24.

Riksförbundets ombudsman: Karl-Erik Bergström, Box 31 82, Karlskoga. Tel. 30 751.

Riksförbundets tidskrift:

DIABETES, De Sockersjukas Tidskrift, Eslövsvägen 7, Johanneshov. Postgiro 50 07 75. Tel. 48 84 71.

Prenumerationspris: Helår 6 nr	5: 25
Halvår	2: 80
Lösnummer	1: —

UR INNEHÅLLET

Riksförbundet fyller 10 år	sid. 3
Lättnader på körkortfronten	sid. 5
Välkomna till Tulesbo	sid. 7
Ordet fritt	sid. 9
Dietistens syn på kosten	sid. 11
Lätt och knipslugt	sid. 15
Till Antarktis efter insulin	sid. 20
Från lokalföreningarna	sid. 24

Kläder för hela familjen

Hedbergs

— för kvalité i varje detalj

KARLSKRONA

Skandiahuset · Tel. 1825 - 1835

Insulinspetsar f r mindre än halva priset

köper ni nu från Eskilstunaf reningen. Det är en förmån som samtliga medlemmar i Riksförbundets lokalföreningar åtnjuter. Injektionsspetsar lagerv rs i storlekarna 17, 18 och 20 och kostar endast 3:50 per dussin. Insulinsprutor 1 c/c kostar 6:25 per styck. Beställ direkt från Eskilstuna Sockersjukef rening, S ren Grawelli, H stskobacken 6, Eskilstuna.

Diabetes DE SOCKERSJUKAS TIDSKRIFT

Årgång 3
2 — 1953

Utgiven av RIKSFÖRBUNDET FÖR SOCKERSJUKA
Postgiro 50 07 75

Redaktör och ansvarig utgivare: Disp. Eric Nordelius, Eslövsvägen 7, Johanneshov Tel. 48 84 71

RIKSFÖRBUNDET FYLLER 10 ÅR

Vad har jag för nytta av förbundet?

Då och då stöter vi på en diabetiker som inte är medlem i vår organisation och när vi då försöker övertala honom eller henne att gå med möts vi ofta av frågan: Vad har jag för nytta av det? Det kan vara knepigt att på rak arm ge ett så uttömmande svar på den frågan att det omedelbart fångar vederbörandes intresse för ett medlemskap och gör klart för honom vilken nytta han kommer att få av det. Naturligtvis är alla DIABETES läsare på det klara med vad vi har för nytta av att vara med i Riksförbundet, men låt oss ändå ta en titt på det hela och friska upp minnet så att vi får lättare att ge ett snabbt svar nästa gång.

Vi kan först dra några axplock ur vad som hänt på diabetesfronten de senaste tio åren. Se här.

Varifrån kom initiativet till den statliga sockersjukaorganisationen av år 1943? Vem var det som utverkade extraransoner för de sockersjuka under och efter det senaste kriget? Vem ordnar sommarkolonier för sockersjuka barn, som ju inte får komma med på vanliga barnkolonier? Var-

ifrån emanerade den senaste riksdagsmotionen i anställnings-, körkorts- och insulinfrågorna? Vem tog initiativet till att utverka en radioinsamling för de sockersjuka, vilken gav stora pengar till vetenskaplig forskning rörande sjukdomen? Vem är det som i årtal bearbetat de bestämmande myndigheterna för att förmå dem att inta en ändrad och mera positiv inställning till de sockersjukas körkortsfråga och också nu lyckats i sitt uppsåt?

Svaret på dessa frågor och många, många liknande lyder: Riksförbundet för Sockersjuka och dess lokalföreningar.

Ja, ja, säger den svårövertalade. Allt det där är ju gott och väl, men det är ju redan gjort, och är väl ganska överflödigt att orda om. Men det är just vad det inte är. Det som har utträttats har kunnat ske endast tack vare en ständigt stigande medlemsstock som så att säga givit förbundet »råg i ryggen» och kraft bakom orden. Men tänk vilken tid det har tagit, och tiden menar vi är beroende av hur många som är med i förbundet. Ju fler vi är desto starkare blir vi och desto snabbare kan vi uträtta det vi

vill. Ja man kan säga att för varje ny medlem som knyts till Riksförbundet ökas våra möjligheter att vinna gehör hos myndigheter och andra för våra berättigade krav. Och det finns många sådana krav, som vi måste hjälpas åt att arbeta för till allas nytta och glädje. Bland annat har vi kravet på en rättvis behandling såväl vad det gäller anställning i statlig eller kommunal som i privat tjänst. Det ligger givetvis i varje diabetikers intresse att göra vad han förmår för att medverka till ett bättre förhållande härvidlag, och det minsta man kan göra är att åtminstone stödja förbundets arbete genom att vara medlem. Den allra viktigaste uppgiften som förbundet har är ju dock att i största möjliga utsträckning medverka till att det görs något för att söka utforska sockersjukan närmare och finna ett botemedel för den. Och där har alla diabetiker en stor uppgift att fylla. Vi måste på alla sätt medverka till att den vetenskapliga forskningen ges det stöd och den stimulans som erfordras för att möjliggöra några framsteg. Vi måste påverka statsmakterna så att de ger större ekonomiskt stöd åt diabetesforskningen och vi måste också söka stimulera unga och energiska forskare att intressera sig för försöken att lösa sockersjukans gåta. Dessutom måste vi väcka den stora allmänhetens intresse och få stöd därifrån vid bearbetning av myndigheter och vid penninginsamlingar till forskningen.

Sveriges diabetiker får inte

längre likgiltigt se på hur flera av våra kamrater drabbas av allvarliga komplikationer till sjukdomen. Vi måste alla göra en insats och göra den snabbt. Den blir till nytta för dig själv men också för alla andra diabetiker.

Ett nytt verksamhetsår har förflutit.

Återigen har ett verksamhetsår runnit i väg och tar vi en titt i styrelseberättelsen finner vi att det varit ganska gott. De nybildade lokalföreningarna har börjat få fast mark under fötterna och stabiliserat sig. Många av dem har kunnat inräkna en betydande medlemsökning under året och verksamheten har varit livlig, vilket väl bäst framgår av lokalföreningsspalten. En av årets mest framträdande händelser har varit riksdagsmotionen som nämnts här ovan och som resulterade i ett positivt uttalande av riksdagen för lösning av bl. a. våra körkorts- och anställningsfrågor. I körkortsfrågan har också inträtt en klar förändring till det bättre, vilket redovisas på annan plats i detta nummer. Proposition om ikraftträdande av lagen om obligatorisk sjukförsäkring har avlämnats till 1953 års riksdag. Om den bifalles, vilket man väl har all anledning att förmoda, innebär det bland annat att alla sockersjuka i Sverige erhåller kostnadsfritt insulin från och med den 1 januari 1955.

Under året har också avhållits en internationell diabeteskongress i Leyden, Holland med läkar- och lekmanrepresentanter från ett stort antal länder. Och

forts. sid. 17

Lättnader på körkortsfronten

Riksförbundet har under sin snart tioåriga tillvaro målmedvetet arbetat för att humanare principer måtte tillämpas vid beviljande av körkort åt sockersjuka personer.

Medicinalstyrelsen har emellertid i flertalet fall icke ansett sig kunna tillstyrka körkortsansökningar under förebärande av att ögonbottenförändringar hos sockersjuka personer ur trafik-säkerhetssynpunkt skulle medföra allvarliga riskmoment. Följden härav har blivit att körkortsmyndigheten på grund av medicinalstyrelsens avstyrkan avslagit ansökningarna.

Riksförbundet har alltid hävdatt att trafikrisken vore minimal och därför med denna inställning ofta biträtt sockersjuka personer, som hos Regeringsrätten sökt ändring i körkortsmyndighetens avslagsbeslut.

Glädjande nog har numera medicinalstyrelsen under sin nye chef generaldirektör Engel funnit tiden vara inne att ompröva sin tidigare negativa hållning i

körkortsfrågan och — säkerligen genom Riksförbundets tillskyndan — efter den 1 december 1952 börjat tillämpa moderna normer för tillstyrkan av körkort åt sockersjuka personer med ögonförändringar. De s. k. tidsbegränsade körkortet synas således bli en någorlunda acceptabel lösning i körkortsfrågan. Vid Riksförbundets uppvaktning den 18 december 1952 för generaldirektör Engel, som i sin tidigare läkargärning ägnat stort intresse åt de sockersjukas olika problem, bekräftade denne sålunda medicinalstyrelsens nya uppfattning. Riksförbundet får i detta sammanhang även uttala ett tack till ledamoten av riksdagens andra kammare, fru Nancy Eriksson, Stockholm, som med sin riksdagsinterpellation den 11 februari 1953 rörande körkortsbestämmelser för sockersjuka personer givit de sockersjuka ett värdefullt stöd i denna fråga. Kommunikationsministern, statsrådet Andersson, besvarade den 11 mars 1953 interpellationen och Riksförbundet citerar i tillämplig del hans svar (Riksdagsdebatterna Nr. 15 Andra kammaren sid. 6). »Under hösten 1952 ägde sålunda en överläggning rum mellan medicinalstyrelsen och två på området särskilt sakkunniga läkare. Med stöd av ett stort material, innefattande alla former och stadier av diabetiska ögonskador, har medicinalstyrelsen därefter beslutat tillstyrka körkort för vissa ögonskadade diabetiker, speciellt sådana, där syn-

Lokalföreningarnas medlemsavgifter

Riksförbundets kassaförvaltare har efter träget spanande kunnat konstatera att några stycken lokalföreningar ännu inte betalt in medlemsavgiften för det gångna verksamhetsåret. Vi hoppas att de som känner sig »skyldiga» är hyggliga och reparerar skadan snarast. Om inte annat så för att få frid i sitt eget, som vi förmodar, ganska oroliga samvete. Det känns alltid så skönt när man är skuldfri.

skärpan ej är nedsatt, där de sjukliga förändringarna alls icke eller ytterst obetydligt berör centrum för synperceptionen, den gula fläcken., och där övriga av sjukdomen föranledda skador icke har sådan karaktär att en relativt hastig nedgång av synskärpan är att befara. I överensstämmelse härmed har medicinalstyrelsen efter den 1 december 1952 tillämpat mindre restriktiva normer för tillstyrkande av körkort åt sockersjuka med ögonförändringar, varvid i alla tveksamma fall ögonspecialisten i styrelsens vetenskapliga råd tillfrågats. Styrelsen har dock i fall av tillstyrkan icke ansett tillräddligt att körkortets giltighetstid utsträcket längre än till ett år.

Att mot den medicinska sakkunskapens avstyrkande gå ännu längre än vad som följer av medicinalstyrelsens nu ändrade praxis förefaller mig inte tillräddligt med hänsyn till de risker, som därvid kan uppstå för andra trafikanter. Skulle emellertid den fortsatta medicinska forskningen ge till resultat att ytterligare kategorier av sockersjuka utan risk kan betros med att föra motorfordon, förutsätter jag att de tillståndsgivande myndigheternas praxis ändras i enlighet därmed.»

Fru Eriksson yttrade i sitt tack för interpellationssvaret bland annat: »Medicinalstyrelsens åtgärder vittnar om en glädjande inlevelse i de sockersjukas sociala belägenhet. Det är en ljusning, och jag vill tacka herr statsrådet än en gång för glädjebudskapet.»

I detta tack instämmer till fullo Riksförbundet. — Samtidigt vill dock Riksförbundet till varje sockersjuk, som nu kommer att erhålla sitt körkort, rikta en allvarlig vädjan att söka motsvara det förtroende, som myndigheterna ställa på den sockersjuka som motorfordonsförare.

Man frågar sig nu hur ett s. k. tidsbegränsat körkort kommer att se ut i praktiken. Någon ledning torde man kunna få av ett utslag från regeringsrätten, där man med stöd av medicinalstyrelsens nya uppfattning bifaller besvären från en som tidigare fått avslag på sin körkortsansökan. Man meddelar där »att klagandens sjukdom icke skall utgöra hinder för vederbörande länsstyrelse att för klaganden utfärda körkort under villkor *dels* att klagandens fortsatta innehav av körkortet göres beroende av att klaganden står under fortlöpande medicinsk kontroll och årligen hos länsstyrelsen genom intyg av läkare vid medicinsk sjukhusavdelning eller annan specialläkare, som utövar kontroll av sjukdomen, samt genom intyg av ögonläkare styrker, att sjukdomen icke avsevärt försämrats, *dels ock* att körkortet omedelbart skall upphöra att gälla, där-est klaganden icke inom av länsstyrelsen utsatt tid inkommer med dylika läkarintyg».

Så till sist ett råd till alla Er som tänka taga körkort! Gå nu inte genast till bilskolan och beställ körlektioner utan skaffa Er först ett läkarintyg av en specialist i invärtes medicin rörande sjukdomen samt dessutom ett lä-

Välkomna till Tulesbo

Rekreationshem för vuxna sockersjuka.

Föreningen för Sockersjuka i Malmö har sedan tre år tillbaka hyrt Tulesbo Slott, Bjärsjölagård, att användas till sommarkoloni för sockersjuka barn samt som rekreationshem för vuxna

sockersjuka den tid av året det ej användes som sommarkoloni. Hyreskontraktet gäller till och med den 30 september i år och troligen kommer det ej att förnyas eftersom föreningen har planer på att skaffa något eget. Beträffande rekreationshemmet

karintyg av en ögonspecialist. Skicka därefter in dessa läkarintyg till Medicinalstyrelsen och begär styrelsens förhandsbesked huruvida körkortsansökan kommer att tillstyrkas. Får Ni ett jakande svar från Medicinalstyrel-

sen har Ni endast att i vanlig ordning ansöka om körkort hos vederbörande myndighet. Riksförbundet får till sist önska Er lycka till och hoppas Ni kommer att få både nytta och nöje av Ert körkort!

Curt Arnewi.

har detta som frasen låter varit ett länge närt önskemål, som dock ej kommit till utförande. Planerna ha nu mognat, så att ett försök ska göras under månaderna maj—halva juni samt hela augusti och september och Malmöföreningen inbjuder alla vuxna sockersjuka och deras vänner och bekanta till en underbar vistelse på Tulesbo Slott, Bjärsjölagård, beläget i en underbar trakt några kilometer från Vombsjön i hjärtat av södra Skåne. Slottet är moderniserat med oljeeldning, värmeledning, rinnande varmt och kallt vatten, badrum i bästa Hollywoodstil, 3 wc, rostfria kök, gillestuga, vinkällare (dessvärre tom) och är beläget i en naturskön park med månghundraåriga träd och en romantisk spegeldamm. Något lyxbetonat inre bjuds det där emot ej, eftersom den förutvarande hyresgästen aldrig blev färdig med renoveringen och ej heller flyttade in, utan Malmöföreningen fick fortsätta den invändiga påbättringen med frivilliga amatörkrafter. Möblerna är kanske ej heller tip-top ty de har huvudsakligen tiggts ihop. Sängutstyrel har lånats av Röda Korset. Men kosten är god och riklig och man kan välja mellan vanlig och dietmat. En närliggande gård levererar mjölk, vars make ej kan uppdrivas i någon affär och hönsen värper fina ägg. Priset för helpension blir Kr. 11:— pr dag. Närmaste järnvägsstation är Bjärsjölagård (2 km) med anknytning från tåg över Eslöv norrifrån eller över Malmö på linjen Malmö—Simrishamn.

Sjuksköterska finns på platsen och tillgång till diabetesspecialister kan fås i Malmö och Lund. Närmaste provinsialläkare bor i Sjöbo (10 km). Var och en kan pr telefon nå sin egen läkare för det finns telefon på slottet. Intresserade kan kontakta ordf. Helge Nilsson, tel. 210 67, eller sekr. Gunnar Norling, tel. 280 72 (efter kl. 18.00). Föreningens postadress är Box 3011, Malmö 3.

De sockersjuka och livförsäkringen

I julnumret berörde vi med några ord i redaktionsartikeln de sockersjukas livförsäkringar.

Thulebolagen har anhängit om plats för följande beriktigande tillägg.

I Diabetes nr 2 har under rubriken »De sockersjuka får återbäring på livförsäkring» meddelats att till sockersjuka livförsäkringstagare återburits ungefär halva merpremierna. Denna uppgift är riktigt, då det gäller

Malmöföreningens 10-årsjubileum

I julnumret 1952 gratulerade vi våra äldsta lokalföreningar till deras 10-årsjubileum. Vi nämnde då även Malmöföreningen, vilket visade sig vara något förhastat. Det är nämligen i år som Malmöföreningen firar sitt jubileum och det sker den 13 maj i Odd Fellows festvåning, Engelbrektsgratan 20 i Malmö. Vi hoppas Malmöborna överser med vår lapsus och så ber vi att få gratulera jubilarerna än en gång och lyckönska på det hjärtligaste.

återbäringsberättigade försäkringar, d. v. s. sådana som varit gällande minst tre år. Då emellertid uppgifterna för övrigt kunna ge anledning till missförstånd och vårt bolag återopas i artikeln, vilja vi meddela följande:

Sockersjukas försäkringar tillsammans med vissa andra risker, som från livförsäkringssynpunkt icke kunna bedömas som »normala», bilda en grupp bestående

av försäkringar från *samtliga* livbolag. Det är den på så sätt bildade gruppen, som givit ett sådant glädjande resultat, att ungefär halva merpremierna kunnat återbäras. Hur överskottet fördelar sig på de olika sjukdomsgrupperna har icke varit möjligt att fastställa då dessa var för sig icke äro av den storleksordningen att säkra slutledningar kunnat göras.

THULEBOLAGEN.

ORDET FRITT

Under den här rubriken är alla DIABETES läsare, såväl diabetiker som andra, välkomna med inlägg och synpunkter på vad som helst som kan vara intressant, värdefullt eller roligt att diskutera. Till det här numret har det varit lite magert med insändarna, men Ordet Fritt-redaktören förmodar att det bara är en liten andhämtningspaus innan de verkligt stora bataljerna sätter igång.

Sockersjuka barn och fullt friska människor.

Gunnar Persson frågar under »Ordet fritt» i DIABETES förra nummer om det inte vore bäst för sockersjuka barn att få vistas på vanliga skollovskolonier för att så mycket som möjligt få glömma sin sjukdom och känna sig som friska barn.

Det är värdefullt att denna fråga kommit upp och jag hoppas att frågeställaren inte skall missstycka att svaret måste bli ett annat än det väntade. Det är nämligen just på kolonier för enbart sockersjuka barn som de socker-

sjuka kan känna sig som fullt friska människor. Endast på sådana kolonier väcker det inte den minsta uppmärksamhet att man måste ta sina dagliga insulinsprutor eller får insulinkänningar eller känner av sockersjukan på annat sätt. På vanliga barnkolonier däremot får sockersjuka barn lätt en känsla av att avvika från det normala. Därigenom utsätter de sig för de »friska» barnens oftast omedvetet grymma attityd mot allt som avviker från det normala. Detta får de sockersjuka barnen minsann nog av under sin skolgång och sin samvaro med friska barn under resten av året, då de får lära sig den anpassning som är nödvändig för att inlemmas i samhället. Men det är på kolonierna för sockersjuka barn som de verkligen får känna av att de egentligen inte avviker från »normala» människor så mycket som de annars ofta skulle vara benägna att tro. De behöver inte vakta på sig själva så mycket som de i

Så bra trivs dom

vanliga fall måste göra och de får därför avkoppling och vila på ett helt annat sätt än på en vanlig skollovskoloni.

Det har visat sig att en vistelse på en koloni för sockersjuka betytt en vändpunkt för många barn som sedan kunnat fortsätta

sin tillvaro med en helt annan frimodighet och livsglädje.

Det är sålunda fortfarande ett eftersträvansvärt mål för föreningarnas arbete att kunna ordna kolonier för enbart sockersjuka barn.

A. Åsbrink.

Ny dietchoklad

Sedan någon tid tillbaka tillverkar nu även Mazetti i Malmö en Dietchoklad speciellt avsedd för de sockersjuka. Red. som varit i tillfälle att avsmaka den kan intyga att den är särdeles läcker.

Kortfilmer för föreningsmöten

kan ni få låna till hösten. Då får vi hit den norska färgfilmen om injektionsteknik igen och dessutom en

dansk kortfilm. De lokalföreningar som är intresserade kan skriva till Aktuarie Curt Arnewi, Rosengatan 14, Sundbyberg.

Livbolagen stöder diabetesforskningen

Helt nyligen utdelade livbolagen en betydande penningssumma till medicinsk forskning och bland anslagen kunde man finna en post på 4.000:— som tilldelades en läkare för studier av kärlförändringar vid diabetes.

Dietistens syn på kosten

av

Ekonomiföreståndarinnan

Ulla Sahlén, Göteborg.

Jag har med stigande intresse följt insändarna under »Ordet fritt» angående diet vid sockersjuka och känner mig nu manad att komma med ett inlägg i saken. Till yrket är jag ju ekonomiföreståndarinna, men som ett led i denna utbildning har jag i 15 månader praktiserat vid olika sjukhus i U.S.A. och då huvudsakligen studerat dieten vid sockersjuka, varför jag i detta sammanhang hellre skulle vilja kalla mig dietist. Då jag dessutom själv har diabetes, vilket givetvis ytterligare stärkt mitt intresse för denna sak, tors jag kanske säga att jag förvärvat mig en del kunskaper på området, och inget skulle göra mig gladare än om jag genom detta inlägg kunde bidra till att så många som möjligt av de sockersjuka i Sverige lärde sig förstå vad som åsyftas med att behöva ha diet och att rätt kunna tillämpa den. Min uppfattning är den att många av er diabetiker liksom inte vet hur ni skall ställa er till dietfrågan, var ni får och inte får äta o. s. v.

Alla måste vi äta för att leva. Den föda vi förtär har en dubbel uppgift. Dels skall den innehålla alla de ämnen som vår kropp är byggd av = ämnesomsättningen för tillväxt och ersättning av förbrukat material; dels skall den leverera den erforderliga energien = energiomsättningen. De

ämnen som vår kropp behöver är: kolhydrater, äggviteämnen, fetter samt salter och vitaminer. Av dessa tillföres kroppen energi genom kolhydrater, äggvita och fetter. Förbränningsvärdet hos dessa tre är något olika ty vid fetternas förbränning bildas mer än dubbelt så mycket värme som vid förbränning av kolhydrat och äggvita. Man mäter värmen i kalorier. Och kalorierna ha ni väl alla hört talas om i dessa bantningstider. En kalori är, står det i läroboken, den mängd värme som åtgår för att uppvärma 1 liter vatten 1 grad-celsius. Efter noggranna beräkningar har man kommit fram till att 1 g. fett ger 9 kalorier; äggvita och kolhydrater vardera 4 kal/g. Vi ha alla olika kaloribehov beroende på kön, ålder, längd, art av arbete etc. Det första råd jag skulle vilja ge är: Tag reda på av er läkare hur mycket ni normalt skall väga. När ni fått reda på det uppkommer frågan om hur många kalorier per dag ni då skall tillföra kroppen. En god och enkel regel är att multiplicera sin *normalvikt* med 25 för att erhålla kaloritalet vid vila, med 30 vid normal aktivitet och med 35 eller mer för arbete som är hårdare och fordrar kraftig kroppsrörelse. När ni så konstaterat ert kaloribehov är nästa steg att »översätta» behovet till propor-

tionerna för kolhydrat, äggvita och fett samt slutfiligen omsätta det hela till en matsedel för dagen.

Behovet av äggvita har fastställts till 1 g/kg kroppsvikt, för barn under uppväxttiden dock ända upp till 3 g. Dagsbehovet av fett anses vara något större än äggvitebehovet och kolhydrattillförseln 2 g kolhydrat till 1 g fett. En god regel som jag lärde mig i Amerika är att beräkna 40 % av kaloribehovet i kolhydrater, 15 % i äggvita och 45 % i fett. Mitt eget kaloribehov t. ex. är per dag 2.000 och uppdelat i kolhydrat, äggvita och fett 800, 300 och 900. Omräknat i g blir det 200 g kolhydrater, 75 g äggvita och 100 g fett. Jag kan, ju inte påstå att jag varje dag äter exakt detta kaloriantal, men jag försöker att hålla mig inom rimliga gränser och jag kan berätta att jag för 1 år sedan vägde 10 kg för mycket. På uppmaning av min amerikanske läkare försökte jag bli av med de överflödiga kilona vilket lyckades alldeles utmärkt. Naturligtvis var det lättare för mig att gå in för bantning, då jag ju visste vad allting innehåller ifråga om näringsämnen, men det är inte svårt att lära sig och borde enligt min mening ligga i varje diabetikers intresse.

Trots att ni väl alla vet vad diabetes är vill jag ändå tala något om det. Dr Elliot P. Joslin i Amerika, som väl kan anses vara en av världens främsta diabeteskännare, ger denna definition:

»Diabetes är en sjukdom som karakteriseras av högt blodsoc-

kervärde och socker i urinen. Detta beror på att bukspottkörteln och framför allt de s. k. Langerhanska öarna i denna körtel, vilka normalt alstra erforderlig mängd insulin för att förbränna kolhydraterna i kroppen, av någon anledning helt eller delvis satts ur funktion, varigenom deras förmåga att alstra och tillföra blodet insulin är störd. Detta leder till att förbränningen av kolhydrater icke fungerar normalt, glykos samlas i blodet och utsöndras i urinen.» Så långt Dr Joslin. Lägg märke till att det står att »förbränningen av kolhydrater icke fungerar normalt». Det står inte socker, så egentligen borde det heta kolhydratsjuka i stället för sockersjuka. Jag vill därför betona att det är kolhydraterna ni skall vara försiktiga med. Men socker är ett 100 % kolhydrat. 1 g socker ger alltså 1 g kolhydrat. Tänk er själv att ni har att välja mellan att äta 1 medelstor apelsin eller 10 g rent socker. Bägge delarna innehåller 10 g kolhydrater. De flesta av er väljer väl apelsinen, och det med rätta, ty förutom kolhydraterna innehåller apelsinen bl. a. det värdefulla vitaminet C, och dessutom är det väl bra mycket nöjsammare att äta apelsinen än att stoppa i sig 10 g socker. Förstår ni vart jag vill komma? Har man som jag kommit fram till resultatet att man bör förtära 200 g kolhydrater om dagen, så kan man mycket väl sätta i sig 200 g socker, men får då inte tillföra sig något annat kolhydrat. Och vad blir följden? Jo blodsockret kanske inte stiger och inte urinsocket heller,

men följden blir en massa brist-sjukdomar genom att socker inte innehåller vare sig salter eller vitaminer. Vad gör jag alltså hellre? Jo jag tillför kroppen mina kolhydrater i form av mjölk, bröd, grönsaker och frukt och mår så mycket bättre. Nu är det nog många av er som säger: Jaså hon hör till dem som har strikt diet och väger varje matbit. Men då tar ni fel. Jag har lärt mig att beräkna efter portion i stället och även om det inte ger exakta värden så stämmer det i alla fall rätt bra. Jag tycker för min del att vägandet av maten är fullkomligt verklighetsfrämmande och det kan inte förväntas få någon praktisk tillämpning. Men hur skall då en person som är hänvisad att intaga sina måltider på restaurang bära sig åt?

Låt oss då titta på hur mycket kolhydrat vi hittar i de olika födoämnen. (Jag kommer kanske ibland tala om att så och så många gram ger så och så mycket och då tänker ni: Först säger hon att maten inte skall vägas och ändå pratar hon om gram. Jag vill då uppmana er att första gången väga eller mäta när ni skall ha reda på hur stor en portion är. Sedan lär ni er att med en enda blick avgöra hur mycket ni kan äta av var sak.)

15 gram kolhydrat finner ni bl. a. i:

- 1 skiva bröd (30 g)
- 1½ dl havregrynsgröt
- 2 dl cornflakes
- 2 graham kex
- 5 tunnerackers (sockerfria)
- 1 liten potatis
- 2½ matsked vetemjöl
- 1½ dl risgryn (kokta)

- 1½ dl bruna bönor (kokta utan sirap el. redning)
- 1½ dl spaghetti el. makaroner (kokta)
- 1 medelstor muffin
- 1 tunn skiva sockerkaka
- 1 wienerbröd (ej för stort och utan fyllning eller glacyr)

10 gram kolhydrat finns i:

- 1 medelstor apelsin
- ½ grapefrukt
- ¼ liten melon
- 2½ dl jordgubbar
- 2½ dl hallon
- 1 litet äpple
- ½ banan
- 1 persika
- 1 litet päron
- 2 dl blåbär
- 10 körsbär
- 12 vindruvor (stora blåa)
- 4 torkade aprikoser
- 2 torkade plommon
- 1 litet fikon
- 2 matskedar russin

7 gram kolhydrat i:

- 1½ dl ärter
- 1½ dl morötter
- 1½ dl rödbetor (ej inlagda)
- 1½ dl lök

Sparris, spenat, grönsallad, brysselkål, gröna bönor (haricot verts), svamp, rädisor, kål, blomkål, gurka och vattenkrasse innehåller en så liten mängd kolhydrater att en portion av dem inte behöver räknas alls.

Se där varför läkare talar om grönsaksdiet.

1 glas (cirka 2½ dl) mjölk ger 12 gram kolhydrat samt dessutom 8 gram äggvita och 10 gram fett.

Och kom ihåg att en vanlig 25-öres ren mjölkchoklad ger minst 35 gram kolhydrat.

Övergår vi sedan till äggvita och fett finner vi att de förekomma tillsammans i många födoämnen, vilket ni själva kan se av följande:

7 gram äggvita och 5 gram fett finner ni i:

- 1 ägg
- 30 g ost (halvfet)
- 30 g kött (oxe, kalv, fläsk, lever, kyckling)
- 1 frukostkorv eller 2 prinskorvar
- 30 g fisk
- 5 räkor
- 3 sardiner

Enbart fett, 5 gram förekommer i:

- 1 tesked smör el. margarin (5 gram)
- 1 skiva bacon
- 2 matskedar grädd
- 1 matsked vispad grädd
- 1 tesked majonäs
- 1 tesked olja eller flott

Ja det här var några exempel på vad de olika födoämnen innehåller. Mitt andra råd till er blir att skaffa en bok eller kaloritabell, studera den noga och lär er vad de olika saker ni tycker om och vill äta innehåller. Sedan kan ni med hjälp av detta göra upp en mall över hur mycket ni kan äta per dag. Försök att fördela kolhydraterna så jämnt som möjligt över de olika målen, förslagsvis 1/5 till frukost, 2/5 till lunch och 2/5 till middag. Försök även att till varje måltid äta någon mat som innehåller äggvita. I övrigt mår vi ju alla bäst av att leva ett regelbundet liv, äta 3 måltider om dagen och helst ingenting därutöver. Men vi vill väl gärna delta i sällskapsliv som alla andra människor och när vi är bortbjudna är det ibland svårt att veta vad vi skall äta och vad vi

skall avstå ifrån. Jag vill då återigen betona vikten av att komma ihåg att det inte är *vad* vi äter som är det mest väsentliga, utan *hur mycket*. Vet ni att ni skall bort en kväll på kalas, så är det ju enkelt att hela dagen äta med försiktighet (dock inte så försiktigt att risk för insulin-känningar uppstår) och sedan på kvällen kunna delta i kalaset som vilken normal människa som helst och inte behöva känna sig annorlunda. Just detta att inte behöva känna sig annorlunda tror jag är av stor betydelse för den sockersjuka och för hans sätt att bemästra sin sjukdom. Är vi glada och nöjda vet vi väl alla att vi känner oss mycket bättre och friskare.

Jag vill slutligen betona vikten av att diabetikern lär sig så mycket som möjligt om sin sjukdom, lär sig förstå var »felet» ligger och tänker på att »ju mer han vet ju bättre kan han leva». Jag fick just i dag en bok från Amerika, författad av en läkare och en dietist, där det bl. a. står följande: »Diabetes behöver inte inverka på era intressen och ert vanliga levnadssätt. Ni kan fortsätta att sköta ert arbete. Ni kan se fram mot ett långt och normalt liv. Ni kan göra allt detta om — men endast om — ni förstår er diabetes och hur ni skall sköta er.

Låter inte det uppmuntrande?

Han hade det förklarade skimmer över sig som en sann kristen får när han sitter med fyra äss.

*

Bättre en dålig andedräkt än ingen alls.

Lätt och knipslugt

En söt ung

lärarinna skulle förklara för sin skolklass skillnaden mellan »abstrakt» och »konkret».

— En sak som är konkret är någonting vi kan se, en sak som är abstrakt är någonting vi inte kan se, sa hon. — Kan någon nu nämna ett exempel?

Per på första bänk viftade ivrigt med handen: — Mina byxor är konkreta och dina är abstrakta, fröken, sa han.

*

Sagt av Mark Twain

Som ung journalist vid en liten tidning i Arkansas hade Mark Twain bl. a. till uppgift att besvara alla brev till tidningen. En dag mottog han ett brev från en prenumerant, en köpman, som meddelade att han mellan tidningens blad funnit en spindel. Nu önskade han få veta om redaktionen trodde att detta betydde lycka eller olycka.

Mark Twain svarade: En spindel i tidningen betyder varken lycka eller olycka. Vederbörande spindel har endast genomsett tidningen här på redaktionen för att konstatera vilka köpmän som inte annonserar hos oss — för att därefter bege sig till deras butiker och spinna sina nät över butiksdörren samt där föra en evigt ostörd tillvaro.

*

Försäkringsmannen till en klient

Ni har fyllt i det här formuläret alldeles riktigt, på ett undantag när. Där det frågas om ert förhållande till förmånstagaren, i detta fall alltså er fru, skulle ni ha skrivit »hustru» — inte spämt.

En liten skolpojke till magistern

Jag kan inte lämna tillbaka min betygsbok ännu. Magistern hade gett mig A i någe, och dom håller fortfarande på och skickar runt den i släkten.

*

Sandvikspar på motorcykel 600 mil genom Europa

Att resa mer än halva Europa per motorcykel borde vara rätt påfrestande för ryggen, men hr Göte Högfeldt, anställd på postavdelningen vid Jernverket och nyss hemkommen från en långfärd på motorcykel med sin unga fru Inga, försäkrar samtidigt med henne, att påfrestningarna var plus minus noll. Idealfärden planerades för några månader sedan och utsträckte sig till 560 mil. Starten skedde 10 april och varade 28 dagar.

Att resa utomlands är ett helt äventyr åtminstone på motorcykel, försäkrar hr Högfeldt. På sin lilla »knarr» kommer man i intim kontakt med naturen, särskilt den som inte kör får se mycket vackert, man träffar trevliga människor och får massor av roliga upplevelser. Vår resa gick över Göteborg med Kronprinsessan Ingrid till Danmark, vidare till Hamburg, Amsterdam, Rotterdam, Antwerpen över Bryssel till Paris. Efter fyra nätter i den franska huvudstaden fräste vi genom södra Frankrike ned till Genève och in i Schweiz så långt som till Luzern.

Iklädd praktisk »knuttemundering»

med minsta möjliga bagage — underkläder och sovsäckar var nödvändigast — en del matsäck och ett primuskök, startade de båda ungdomarna under idealväder sin spännande färd.

Inte en punktering, inte en antydan till en olyckshändelse under hela resan, deras nyinköpta Columbus skötte sig finfint från början till slut.

Blodad tand till en ny utlandstripp fick vi i fjol, då vi reste på motorcykel till Hamburg. Den färden var inte så lyckosam som den här, förtäljer hr Högfeldt. En bruten axel på motorcykeln sinkade oss flera dagar i Sverige, men trots punkteringar och andra vedermödor blev vi bitna av den numera allt vanligare »utlandsflugan» och att det här inte är sista trippen om vi får leva och ha hälsan, skriv opp det.

I vackra Bryssel imponerade de söta katolska konfirmanderna med sina äkta slöjor av Brysselspets storligen på paret Högfeldt, medan husbåtarna i Amsterdam och de holländska positivhalarna med sina jättestora instrument var en ovan syn för ett svenskt öga.

Som ett lilleputtekipage

kände sig de svenska ungdomarna, då de skulle passera de jättehöga tyska lastbilsfororna. Hjulen var ju nästan högre än vår »hoj», omtalar hr Högfeldt, och avgasrören utspydde en svart illaluktande rök, som omsvepte oss från topp till tå. En rätt stark fart höll de även, och det var ibland nog så kvistigt att komma förbi. 115 km var Columbus uppe i på de tyska autostradorna, det unga paret älskar fartens tjusning mer än annat.

»Nog vet jag varför maken inte gillade Paris»,

skrattar fru Inga, som själv är styv motorförare, hon nöjer sig inte med att bara vara »spätta» då hennes livsbeledsagare yttrar sig litet negativt om den franska huvudstaden. »Där fanns för många mode- och parfymaffärer, och han var rädd om vår lilla reskas-

sa, men ett par parisiska skor fick jag i alla fall med på sina fyra dar. Det sight-seeing och besök i Place Pigalle, där det var svinaktigt dyrt och ungdomarna fick smita från ett par glas vermouth, som skulle betingat det nästa priset av nära 50 kronor, hann dom i alla fell med på sina fyra dar. Det är inte lätt att vara turist numera i Paris, där alla försöker lura alla, och priserna närmast kan nämnas hutlösa.

Skönheten hos de franska Alperna

överväldigade helt det svenska paret, och fru Högfeldt, som fotograferade sig i en fyra meter hög snödriva i april månad berättar om de tjusiga små alpbjarna som klängde efter bergväggarna mellan Lausanne och Luzern och de isiga grönbå alpsjöarna och alpjägarna med snökalotter på hjässan. Men roligast hade vi nog i Hamburg. Vid en mugg gott tyskt öl kunde man sitta en hel kväll, dansa och ha det gemytligt, fortsätter överhuvudet i familjen, medan min fru helst höll sig till Cocacolan.

De franska trottoarserveringarna

var dock särskilt tjusiga tyckte unga frun, men vi irriterades av den bråkiga trafiken, hela kören av bilsirener, allt larm och skrik. Det evigt kvinnliga föredrog många och långa tittar i de lockande skyltfönstren, medan den manliga parten enligt sin fru föredrog fönstren med »rejäla don och grejor i».

Med den storstatliga summan av kr. 1: 22

i fickan, bensintanken tom, men bagaget fyllt av souvenirer — träskor från Holland, schweizerur bland mycket annat — landsteg vårt unga sandvikspar en dag i juni i Hälsingborgs hamn. Då en motorcyklant person får medföra 1.000 kr. och hans passagerare 750 kr. i utländsk valuta, och priserna på kontinenten är i krafti-

gaste laget, får man gratulera att summan var så stor, men det var söndag och ingen bank öppen. Men några vänner fanns inom räckhåll och den sista etappen till stälstaden kunde fortsättas efter en dags uppehåll.

Att ställa in sig på svenska förhållanden

efter en månads bortovaro kan vara rätt så knepigt. Då paret Högfeldt på hemvägen beställde in mjölk och smörgås på en liten servering frestades han av ett glas fradgande öl, som en »bisittare» just drack. Vid minnet av det goda tyska ölet, beställde han en mugg, men fick naturligtvis det vanliga svenska svaret: »Det måste vara varmrätt till först.» Ja, då om inte förr kände man att man var hemma igen, slutar vår resenär, som redan med frugan planerar och drömer om nästa utlandstripp.

G.

Riksförbundet fyller ... *forts. fr. sid. 4*
det har bildats en »Interskandinavisk Diabetikerkommitté» med representanter från de danska, norska och svenska förbunden. Om dessa två händelser har vi haft utförliga artiklar i tidigare nummer av DIABETES.

Vid riksstämman i Örebro anslags 15.000 kronor till ögonforskningen och av detta belopp har nu Svenska Diabetesstiftelsen tilldelat tre förtjänta forskare tillsammans 13.200 kronor och forskningen är i full gång.

Sist, men inte minst glädjande hoppas vi, har vår tidning kommit igång under det här året som gått. Till vår glädje har den rönt stort intresse och blivit väl mottagen av de sockersjuka. Något mer behöver vi väl inte säga om

DIABETES, utan låter den tala för sig själv. Ja vi kanske bör nämna att antalet helårsprenumeranter nu stigit till drygt 1.000 stycken och att det ännu finns kvar en liten upplaga av årets första nummer, varför det fortfarande finns möjlighet för ytterligare ett begränsat antal att prenumerera för hela år 1953. Sen går det dessutom utmärkt bra att prenumerera på DIABETES för andra halvåret 1953. Det bli billigare och bekvämare än att köpa lösnummer och kostar bara 2: 80. Sätt bara in beloppet på tidningen postgiro 50 07 75 samt angiv tydligt fullständigt namn och adress på talongen så får ni årets tre sista nummer direkt hemsända genom posten.

De tio åren.

Som framgår av rubriken är det här avslutade verksamhetsåret det tionde i ordningen för Riksförbundet. Mycket har hunnit hända sedan Riksförbundet bildades vid ett möte på Hotell Bristol i Landskrona den 16 maj 1943. Den gången bestod förbundet av fyra stycken lokalföreningar i södra Sverige nämligen: Landskrona, Halmstad, Hälsingborg och Malmö. Initiativtagare till förbundet var Landskronaföreningens ordförande, Fröken Therese Sandin, som också valdes till Riksförbundets förste ordförande. Bland de personer som invaldes i förbundets allra första styrelse är det två som än i dag är med i Riksförbundets styrelse nämligen: Fru Tyra Tiljkens, Hälsingborg och Grosshandlare Helge Nilsson, Malmö. Förbundet har under åren växt

betydligt och i dag räknar vi 64 aktiva lokalföreningar. Alltså en ökning med 60 stycken, vilket väl inte vill säga så lite. Något av vad som utträttats under de 10 åren har vi ju berört tidigare i denna artikel men vad som kanske inte är så allmänt känt är att Riksförbundet de första åren i egen regi anordnade en sommarkoloni för sockersjuka barn i Osby. När förbundet sedan växte ut visade det sig lämpligare att bedriva barnkolonier i lokalföreningarnas regi, vilket sker i dag på tre ställen i landet, nämligen: Malmö, Göteborg och Stockholm.

Vi vill ta tillfället i akt och gratulera Riksförbundet inför 10-årsdagen samt önska det lycka och framgång för kommande år.

Mer pengar till ögonforskningen.

I förra numret berättade vi om Skellefteåföreningens penninggåva till Riksförbundet innefattande bl. a. 250 kronor till ögonforskningen. Även den här gången har vi möjlighet att berätta om ett nytt tillskott till denna så viktiga forskning. Det är vår lokalförening i Trollhättan som av influtna lotterimedel skänkt 100 kronor till ögonforskningen. Vi vill instämma i Trollhätteföreningens förhoppning att gåvan måtte sporra andra till liknande insatser. Bidrag är välkomna inte bara från föreningar, utan även från enskilda personer. Riksförbundets postgiro är 24 08 81 och kassörens adress: Abrahamsbergsvägen 19, Bromma.

Rekreationshemmet.

Malmöföreningens planer på ett rekreationshem för vuxna diabetiker har nu tagit form. Re-

dan den första maj i år slår rekreationshemmet upp sina portar och välkomnar alla till en underbar vistelse på Tulesbo slott. Då slottet hyrs av Malmöföreningen och kontraktet går ut den sista september i år är det möjligt att rekreationshemmet får förläggas till annan plats kommande år, så passa på tillfället nu då det för första gången erbjuds en chans till en hälsobringande rekreation i de sockersjukas egen regi. Alla detaljer om rekreationshemmet finner ni i en särskild artikel i detta nummer.

Red.

*

Insulinspruta för blinda

Det har lyckats undertecknad att komma i kontakt med en schweizisk firma som tillverkar en insulinspruta som möjliggör för blinda sockersjuka att själva taga sitt insulin.

Sprutan är av den nya typen med utbytbart glas; man behöver således aldrig ha en extra spruta för reparation. Slår man sönder glaset behöver man bara ha ett extraglas hemma och det är gjort på några sekunder att sätta dit detta. Sprutan som den blinda kan använda är uppmärkt på kolvstången med samma gradering som på glaset. Man känner med tumnageln hur många streck man skall ta; faran för luftblåsor är mycket ringa om man tar några extra streck in i sprutan och sedan låter den överflödiga vätskan gå in i flaskan igen. Denna på kolvstången uppmärkta spruta finns inte i handeln men firman har lovat att tillmötesgå Riksförbundet och på

HANS CHRISTIAN HAGEDORN

»I varje hörn av världen finns det varje morgon tusentals diabetiker som kan börja sin dag bekvämare, tryggare och gladare tack vare dansken Hans Christian Hagedorn som år 1936 hade tillräckligt med dristighet och fantasi för att på experimentdjur pröva insprutning av halvlösliga partiklar innehållande insulin. Hans avsikt var att förlänge insulinets effektiva verkningstid genom att låta det gradvis upplösas i blodet. Experimentet blev krönt med framgång och nu för tiden kan, som en följd därav, många kontrollera sin sockersjuka med bara en injektion om dagen.»

Så inleder Dr. Elliot P. Joslin, Hderspresident i International Diabetes Federation, en artikel om Dr. Hagedorn i den Amerikanska diabetestidskriften Forecast. Dr. Joslin berättar där vidare om Hagedorns otroligt energiska och fantasirika forskningsverksamhet till fromma för hela världens diabetiker. Att Dr. Hagedorn är fullkomligt outtröttlig när det gäller att gagna de sockersjuka framgår väl bäst av en av

hans senaste prestationer. I likhet med alla läkare som har att göra med sockersjuka är han fullt medveten om att tillgången på insulin inte är obegränsad. Vad gör han väl då? Land och boskap på land utnyttjas redan i full utsträckning för utvinnande av insulin. Men haven då? Företagsamheten som han ärvt från sin far sjökaptenen ledde honom in på den tanken att underskottet på insulin eventuellt skulle kunna kompenseras genom att utvinna insulin från havets fauna. För att få svar på denna fråga drog han själv med på en expedition till Antarktis och om denna expedition berättar här Dr. Hagedorn själv för **DIABETES** läsare.

beställning taga hem ett antal sådana. Den som är intresserad och önskar köpa sprutan kan beställa den genom mig så skall jag låta beställningen gå vidare till firman.

Priset är för 1 cc Kronor 15: 70. Reservglas till d:o Kr. 4: 90. För 2 cc Kr. 15: 95. Reservglas till d:o Kr. 5: 70 netto + portokost-

nad. Extraglas finns att köpa i instrumentaffärerna. Glasen är så precisionsgjorda att de passar absolut till alla sprutor. Jag har själv använt sprutan ganska lång tid och är mycket nöjd med den.

Gunnel Rathsmann,
Gotlandsgatan 44,
Stockholm Sö.
Tel. 41 67 30

Till Antarktis efter insulin

De första åren efter det sista världskriget var det svårt att uppbreda tillräckligt med bukspottkörtlar för insulinproduktionen och man försökte därför på alla sätt finna nya källor. En dag år 1947 satte sig Direktör Holden i Thor Dahl & C:o, Sandefjord i förbindelse med vårt laboratorium i Köpenhamn och erbjöd två från vår stab att delta i nästa expedition till Antarktis för att utröna om det var möjligt att utvinna insulin ur valens bukspottkörtel. Jag beslöt att acceptera erbjudandet och följa med på jungfruturen med Thor Dahls splitt nya valkokeri »Thorshavet». Meningen var att sätta upp en liten anläggning ombord på båten så att vi kunde framställa insulin och således komma till klarhet om valens jättestora bukspottkörtlar rent ekonomiskt sett var användbara för insulinproduktion.

Kort sagt: Så visade sig inte vara fallet. Men det tog några månaders ovanligt arbete både för min assistent och mig själv samt krävde en resa från den ena delen av jordklotet till den andra för att komma till klarhet om detta. Vår forskning i Antarktis visade emellertid att om tillgången på bukspottkörtlar från nötboskap skulle visa en oroväckande nedgång är det faktiskt möjligt att utvinna insulin av valen, men framställningen skulle bli mycket kostsam.

Vår expedition startade med en liten flygtur från Köpenhamn till Belfast i Nord-Irland där »Thorshavet», den stora flytande fabriken för utvinande av valolja, just hade gått av stapeln och levererats av skeppsbyggarna. Vi följde med då den gjorde sin provtur och satte kursen mot San-

defjord. Där utarbetade vi inredningsplanerna för vårt val-insulin-laboratorium som skulle placeras på skeppets huvuddäck.

På nyårsdagen drog jag iväg igen — denna gång för att definitivt gå ombord på »Thorshavet» som nu befann sig i Södra Ishavet. Då vi lättade med planet från Amsterdams flygplats var hela Holland täckt av snö och is. Nästa dag befann jag mig i den ångande hetten i tropikerna, då flygplanet mellanlandade i Leopoldville i Belgiska Kongo. Ett nytt flygskutt och jag kunde glädja mig åt de kyliga och svalkande vindarna i Kapstaden i Syd-Afrika. Där sammanträffade jag med min assistent och med båt fortsatte vi sedan till vårt rendezvous med valfångarna.

Från det vackra vädret i Kapstaden seglade vi söderöver in i de oroliga vattnen där stormarna skakade oss och drivande isberg sinkade vår resa. Efter tio dagars båtresa möttes vi mitt ute i havet av en av Thor Dahls valfångstbåtar och vi transporterades över till den relativt lilla båten med hjälp av en slags stor korg. Valfångaren förde oss sedan till »Thorshavet», som nu skulle vara vårt laboratorium och hem de närmaste månaderna. Ännu en gång måste vi kravla oss i transportkorgen och landade så slutligen på det stora valkokeriets däck. Genast vi kom ombord blev vi mottagna med en sådan omsorgsfull norsk vänlighet att vi med detsamma kände oss som hemma. Vi blev installerade i våra hytter som var lika välutrustade som dem man kan finna på de mest luxuösa oceanångare. Till skillnad från kollegerna hundra år tillbaka i

tiden lever nutidens valfångare mycket gott ombord på sina kokerier. Så gott som varenda man är en välavlönad expert. Då de ju emellertid arbetar under mycket besvärliga klimatiska förhållanden gör valfångstföretagen sitt bästa för att kompensera detta genom att förse valfångarna med en utmärkt kost och ordnar i övrigt de bästa möjliga förhållanden för dem ombord.

Arbetet börjar

Sedan vi kontrollerat att vårt insulinlaboratorium var i gott stånd ägnade vi den lediga tiden åt att följa det intressanta arbetet ombord på ett modernt valkokeri. Det hela var fascinerande. Thorshavet ångade runt på Södra Ishavets öde vidder medan de mindre valbåtarna letade efter valen. Valbåtarna är i ständig radiokontakt med kokeriet så att de omedelbart kan rapportera när de upptäcker en val, hur jakten går och när de har skjutit valen samt halat in den.

Livet på en valfångstbåt är alltid spännande. När man kryssar genom isvattnet i Södra Ishavet i vilket väder det än är, går hela besättningen i spänd väntan på att få höra utkikens rop: »Där blåser hon.»

Så fort det ropet hörs är jakten igång. Man kanske får följa efter valen i timtal — man hör den när den kommer upp till ytan — innan båten kan manövreras i en lämplig position för skott. Så småningom lyckas det och ett skott från valkanonen skjuter harpunen in i valen — varpå valen vanligtvis dyker. Valfångaren sätter då upp farten och försöker hålla en parallell kurs så att den är i lämplig position nästa gång valen kommer upp för att andas. När valen då kommer upp till ytan igen fyrar skytten av ett

nytt skott med en explosiv laddning som gör slut på valens lidande. Det jättelika djuret halas in till sidan av båten, ett nålliknande rör sticks in i valen och komprimerad luft sprutas in för att den skall hålla sig flytande.

Om det nu inte är någon annan val i närheten bogseras den skjutna valen till kokeriet. Annars kan man lämna valen med ett stort märke på för att fortsätta jakten efter andra valar. Dessa märken som gör det möjligt för kokeriet att finna valarna kan bestå av allt möjligt, från enkla flaggor, lanternor och ballonger till automatiska radiosignaler som varslar positionen på långa distanser.

Valen halas ombord

Något av det mest märkliga på ett valkokeri är akterstävén. Ett jättelikt hål leder från vattenlinjen upp på däck. Det är tilltaget så att valarna kan halas upp den vägen. När en val skall spelas ombord sker det med hjälp av en kraftig vinsch på akterdäcket. Tjocka kablar firas ned och i ändan sitter en stor klo, vilken väger ett och ett halvt ton. Klon griper automatiskt tag i valen och så halas djuret långsamt upp på däck. Detta moderna redskap gör att man inte längre behöver anlita folk för att fästa kablar vid valen, ett arbete som var synnerligen riskabelt på grund av det hala och branta hålet. Från det ögonblick valen kommit upp på däck och intill det sista stycket av den försvunnit ned under däck slösar man inte bort ett ögonblick. Arbetstakten tillät oss sannerligen inte att bedriva några anatomiska studier av valen.

Däcket där arbetet bedrevs blev fantastiskt halt under styckningsoperationen och medan vi befann oss där måste vi hela tiden se upp för de fly-

gande stålkrokarna, vilka lyfte upp berg av valkött på flera ton vardera och svängde sin last över våra huvuden. Under benen på oss var också de riskabla hålen i däckets genom vilka man vältrade ned valsäckets i stora stycken till kokarna.

Jättelika bukspottkörtlar

Åtta elektriska vinschar, sju ångvinschar och fyra ångsågar användes för att stycka valarna. För att slita loss späcket använde man stora krokar på stålkablar och spadar som var omkring tre fot långa användas för att bäda upp bröstet medan man med hjälp av de kraftiga vinscharna transporterade bort delarna undan för undan. När man transporterat bort valens oljehaltiga delar från däck, skars bukspottkörteln ut med hjälp av stålkrokar, knivar och vinschar. Den här valen var 92 fot lång och bukspottkörteln vägde nästa 70 kg. (Bukspottkörteln på en gris, som ju är det vanligaste materialet för insulinproduktion, väger bara cirka 60 gram). Blodådrorna som ledde till bukspottkörteln var av ungefär samma grovlek som en ordinär trädgårdsslang.

Men tyvärr lyckades vi aldrig få tag i bukspottkörtlar som var så friska som vi önskade. Dessutom gjorde förhållandena vid vissa tider det icke möjligt att ägna oss åt försök till insulinframställning, varför vi hade några lediga stunder till att se oss omkring på vad som försiggick.

Det var en fascinerande bild att se skeppet och den mäktiga oceanen en strålände solskensdag. På däckets där vi stod var det ton på ton av valkött och små åar av blod från den val man just höll på att stycka. Vattnet intill skeppet färgades ljusgrönt av allt avfall som kastades överbord. Längre

bort mot horisonten övergick vattnet i klarblå färg. Isbergen strålade och flöt omkring med kappor av bländvit snö och med stora gröna sprickor i allt det vita, och i sprickorna rann det smält is ut i havet. Varje isberg tycktes tjänstgöra som en slags bas för tusentals sjöfåglar som slog sig ned där eller flög runt omkring medan lugna pingviner stod stilla nere vid vattenkanten.

På natten var hela sceneriet mycket dramatiskt. Kraftiga elektriska strålkastare lyste upp den brokiga tavlan på arbetsdäckets och skar sig brutalt genom det blöta mörker som omgav skeppet medan det gled fram i sin ensamhet på de öde farvattnen.

Tusentals fåglar

Stormfyllda dagar var arbetsdäckets tomt. Det var fullständigt omöjligt att utföra något arbete vid sådana tillfällen, ty den 23.000 ton stora fabriken rullade våldsamt i de krabba sjöarna. Då omgavs vi alltid av tusen och åter tusen sjöfåglar som letade efter föda och en viloplats. Den vackraste av dessa var enligt min mening den lilla stormfågeln som flög fram och tillbaka, kors och tvärs och fullständigt ignorerade stormen medan den letade efter plankton att livnära sig på.

Så småningom kom vi underfund med att valens bukspottkörtel, trots sin stora vikt, endast innehåller en mycket obetydlig mängd insulin. Vi inriktade oss dock på att ta hem så mycket av produkten att vi skulle ha möjlighet att fortsätta med våra analyser hemma i Danmark. Vårt arbete med detta pågick ända till en dag en odetonerad projektil fann vägen in i vårt laboratorium och höll på att behandla oss på samma sätt som valen den egentligen varit avsedd för.

Då vårt arbete nu var avslutat på Thorshavet sa jag farväl till mina vänner och min assistent som skulle ta hand om alla apparaterna och de frusna bukspottkörtlarna, och hastade norrut igen med en valbåt.

Efter en kort tripp satte de mig ombord på M/S Jasmin, en tankbåt. Då Jasmin lämnade packisen hade jag ingen aning om jag skulle få gå i land i Amerika, Asien eller Europa. Vi var allt för långt västerut för att kunna komma in till Kapstaden. Så småningom fick Kapten emellertid till min lycka order om att sätta kurs på Engelska kanalen och anlöpa Rotterdam — sålunda en hamn i det land jag ursprungligen hade startat från. Så obestämt är det var man hamnar när man reser i närheten av sydpolen.

Seglatsen hem

När vi stävade norröver från isbergen kom vi till den varmare zonen där albatrossen svävade runt i åttor i vår kurs, medan de hela tiden spanade efter eventuell föda som kunde tänkas piskas upp till ytan av våra propellar. Jag kunde inte undgå att ständigt beundra deras graciösa och eleganta flykt. Ibland svävade de framstrax ovanför vattenytan med den ena vingen i ständig beröring med de översta vågtopparna. Så seglade de in över däckets där jag stod och susade sedan rakt upp i luften. Jag kunde ofta iaktta dem bara några meter över mitt huvud där de svävade fram på de 14 fot långa utbredda vingarna. De hade samma hastighet som skeppet, men man kunde inte iaktta en enda rörelse hos dem, bortsett från en lätt vridning på huvudet som visade att de ständigt var på vakt.

Lite längre norrut hade en del flygfisk oturen att landa på vårt däck,

och skaffade oss sålunda en välsmakande lunch. Så kom vi in i de tropiska farvattnen och därmed de varma nätterna. Denna del av resan blev synnerligen angenäm tack vare alla vänliga ansträngningar från mina skeppskamraters sida.

Vi anlöpte Rotterdam den 7 april 1948 och efter en kort tur genom det blomstrande Holland tog jag flyget hem till Köpenhamn. På några timmar var jag så hemma, exakt en månad efter det jag lämnade valkokeriet nere vid isbarriären.

*

Dr. Joslin frågade mig vad jag tänkte om diabetikernas framtid under min långa resa. Well, jag minns den hårda och förtvivlade kamp som många diabetiker förde innan insulinet blev upptäckt. Jag såg hur denna upptäckt förändrade de sockersjukas levnadsförhållanden, mycket av Listers arbete förändrade utsikterna för de kirurgiska patienterna. På den senaste tiden har diabetikerna anledning att vara speciellt tacksamma för de nyaste framstegen inom medicinen. Tänk på vilken hjälp de nu kan få med de olika antibiotika — större hjälp än kanske många andra patienter. Och det finns inte någon anledning att förvänta sig annat än att denna utveckling kommer att fortsätta.

I dag till exempel är det mycket lättare än för 30 år sedan att få medel till forskningsarbete. Många människor förstår nu att pengar som går åt till forskningsarbete är goda investeringar. Jag är övertygad om att utvecklingen ständigt kommer att fortsätta och i en framtid leda till medicinska framsteg av en sådan omfattning och art att vi i dag inte kan drömma om det.

H. C. Hagedorn.

Från lokalföreningarna

Göteborg

Hällungens Sommarhem — koloni för sockersjuka barn, belägen i Ucklum, Bohuslän — tillhörig Föreningen för Sockersjuka i Göteborg med omnejd är instundande sommar öppen mellan 16/6—11/8 eller 8 veckor och kan mottaga 32 st. barn, både gossar och flickor i åldern 6—12 år. Undantagsvis kan barn under 6 år få medfölja till kolonien. Kolonien uppfördes 1946—1947 med medel bl. a. från arvsfonden och bidrag från Göteborgs stad. Från början kunde endast 24 st. barn mottagas, men efter tillbyggnad f. å. utökades platsantalet med 8 st. Göteborgs stad har som villkor för sitt bidrag till koloniens uppförande och

utökande föreskrivit att göteborgsbarn skall ha företräde med halva antalet — om det från själva staden finns så många sockersjuka barn, vars föräldrar önska att de skola bevista kolonien. I mån av plats mottages dock barn från andra orter och kan föreningar eller enskilda, som önska sända barn till denna koloni, rekvirera ansökningsblanketter hos en av föreningens kolonikommitterade, fru Hilma Jönsson, Dr. Belfrages gata 16, 6 tr., Göteborg C. Fru Jönsson träffas pr tel. 18 56 22 — säkrast mellan kl. 17.00—18.00, då ytterligare upplysningar också kan erhållas. Blanketterna böra ifyllda och undertecknade vara vederbörande tillhanda senast den 1

maj d. å. För göteborgsbarnen är vistelsen i regel kostnadsfri, enär Föreningen för Sockersjuka i Göteborg m. o. för dessa barn erhåller medel från t. ex. Barnens Dag, Solstickan, vissa fonder och enskilda personer. För barn från andra orter får föreningarna eller vederbörande målsmän själva sörja för medelanskaffning.

Hösten 1952 anordnades djupborrning efter vatten och omedelbart före julhelgen kunde ett glädjande meddelande spridas till alla intresserade — ett gott vatten i tillräcklig mängd hade påträffats på 92 met. djup! Kostnaden för brunnen blev avsevärd, c:a 10.000:— kronor, men en välvillig donator — som flera gånger tidigare skänkt kolonien avsevärda summor — trädde också nu emellan och hjälpte göteborgsföreningen med hela kostnaden.

Som läkare under innevarande säsong ha vi fått löfte att räkna med vår förutvarande, docent Gunnar Welin, bitr. överläkare vid Sahlgrenska Sjukhuset I, medicinska avdeln.

De ledande bland personalen torde nog kommitterade också ha förhoppning om att få se på sina förutvarande befattningar.

Kolonikommitterade äro desamma som förra året, nämligen: herr Allan Carlson och fruarna Hilma Jönsson och Gunhild Norberg.

S. Nbg.

Kristinehamn

Nu äntligen kommer en första hälsning till Diabetes från kristinehamnsavdelningen. Denna bildades för c:a 3 år sedan på initiativ av framlidne Fabrikör K. S. Ahlstedt. Vi redovisar för 33 medlemmar, som betalt in avgifter. Siffran är något lägre än året före. Just nu pågår en rekryterings-

kampanj, som vi väntar betydligt skall öka medlemsantalet. Bl. a. arbeta vi på att vinna så många understödande medlemmar som möjligt. Vid årsmötet den 28/3 anmälde sig 7 nya medlemmar. Förutom de sedvanliga årsmötesförhandlingarna bjöds på en förstklassig kabaretunderhållning av Kristinehamns Teateramatörer, som utan ersättning ställt sig till förfogande. Föreningsmedlemmar hade ordnat med en härlig tesupé. Ett amerikanskt lotteri på en fruktkorg slutsåldes på 10 minuter och innan vi skildes åt på kvällen, höllo vi auktion på blommorna, med vilka borden var dekorerade. Det blev 30:— kronor extra till föreningskassan.

I samarbete med 1:e stadsläkaren och stadssköterskan håller styrelsen just nu på att bearbeta landsting, stadsfullmäktige och härvarande Barnens Dagskommitté för att få bidrag, så att vi kostnadsfritt skall kunna sända 4 barn till kolonivistelse i sommar.

En affärsman i staden med mycket centralt belägen affär har lovat att utan kostnad åtaga sig distributionen av sprutor och spetsar till föreningens medlemmar. Vi räknar med att när detta blir känt av sockersjuka, som ej tillhöra föreningen, de skall inse värdet av denna förmån och ansluta sig till oss.

Vi sänder till sist en hälsning till alla Sveriges sockersjuka och önska allt gott för framtiden.

Kristinehamns Sockersjuförening
Sven Steiner.

Borås

Föreningen för sockersjuka i Borås med omnejd höll tisdagen den 24/2 årsmöte i MHF-lokalen. Ordf. Herman Lindcrantz höll parentation över

under året avlidna styrelseledamöterna Ragnar Bylander och Knut Persson.

I sitt inledningsanförande erinrade hr Lindecrantz om att de sockersjukas organisation under åren 1950—1952 vuxit ut från 10 till 67 föreningar. Av årsberättelsen framgick att föreningens medlemsantal under fjolåret ökat från 101 till 109. Föreningens sekreterare alltsedan starten 1947, lasarettspastor Hans Åke Ljungkvist, som i fjol avflyttat till Alingsås, avtackades för sina insatser i styrelsearbetet.

Under sommaren 1952 har på föreningens bekostnad två barn erhållit vistelse vid Göteborgsföreningens sommarhem för sockersjuka barn vid Ucklum. Kostnaderna härför uppgick till 840 kr. För bestridande av kostnaderna har föreningen erhållit bidrag från BT:s luciakommitté med 500 kr., från Borås-kretsen av RK med 300 kr. samt från Älvsborgs läns socialvårdsförbund med 427 kr. Behållningen till 1953 års barnkoloniverksamhet uppgår till 387 kr.

Till styrelse utsågs: ordf. Herman Lindecrantz, vice ordf. Tobias Carlqvist, sek. Sven Wessman, v. sek. Erik Tengling, kassör fru Greta Hallberg samt utan funktion Karl Florén och fröken Tora Andersson med Folke Siberg och Tobias Karlsson som ersättare. Revisorer blev Tage Gustavsson och Gösta Hedenkvist. Till ombud vid riksförbundets årsmöte valdes Karl Florén.

Efter förhandlingarna var det kaffesamkväm, varvid Tobias Carlqvist framförde föreningens tack till ordf. för förtjänstfullt arbete under året. Och så underhöll Mr Stellani med trollerikonster.

Eskilstuna

Härvarande avdelning av Riksförbundet för sockersjuka har tidigare inte alltför mycket tagit denna tidnings spalter i anspråk, men det har ju nu glädjande nog bildats så mycket nya föreningar under ovannämnda riksförbund, att skulle alla sända in till tidningen utförliga referat så skulle alltför mycket av tidningens utrymme tas i anspråk. Vi vill emellertid visa att vi lever, ja att vi t. o. m. lever efter omständigheterna gott.

Ur årsberättelsen för år 1952 kan framhållas, att föreningen vid 1952 års utgång hade 57 medl. samt vid årsmötet d. 6/3 i år anslöt sig 8 nya medl., vilket ju var glädjande, men då vi vet att det är många som har sjukdomen och det oaktat inte vill ansluta sig till oss i arbetet på att nå drägliga villkor i för oss livsviktiga frågor.

Från nyåret 1952 drog landstinget in tidigare beviljat och erhållit fritt insulin. När detta kom till styrelsens kännedom avsändes till landstinget en protestskrivelse som även var undertecknad av övriga sockersjukeföreningar i länet. Skrivelsen föranledde den åtgärden att inkomstgränsen för erhållande av fritt insulin höjdes med ett par tusen kronor. Vidare har föreningen insänt skrivelse till länsstyrelsen i Nyköping och där sökt skattelättnad för medl. i taxeringsfrågan. En del av medlemmarna har erhållit lättnad i taxeringen, andra inte, det hela verkar godtyckligt efter vår uppfattning.

Som tidigare har meddelats i denna tidning samt även i cirkulär till landets olika avdelningar, så har styrelsen lyckats träffa överenskommelse med en av landets ledande industrier inom kirurgiska branschen, och av denna och riksförbundet erhållit rätten att

även till landets olika avdelningar sälja av firmans insulinsprutor, spetsar och behållare till sprutor. Vi håller nu på för fullt med denna försäljning, och vår förhoppning är att den skall mötas med förtroende, isynnerhet som vi kan sälja dessa för oss så viktiga saker till ungefär halva priset mot vad vi tidigare har fått betala för dem.

Några föredrag eller liknande har ej hållits på våra möten under året, utan underhållning av olika slag har med bravur utförts av egna förmågor, till vilka styrelsen vill uttala ett varmt tack för den glädje och trevnad de har spridit på våra möten.

Vi vill inte avsluta detta korta axplock ur vår årsberättelse utan att nämna ytterligare en gren av vår verksamhet, en gren som hitintills inte har gjort så mycket väsen av sig, men som kanske kommer att göra det längre fram. Vi åsyftar nämligen arbetscirkeln inom föreningen, eller »syjuntan» som den populärt kallas. Den har sedan den bildades den 22 nov. 1951 arbetat varje tisdag, visserligen med uppehåll under sommaren och helgerna, och under gemytliga former sömmat ihop många och vackra arbeten, som längre fram skall bli ett lotteri om planerna går i lås.

Ja kära läsare, en hel del till kunde nog sägas om vår verksamhet inom vår avdelning, men vi har skummat det viktigaste och tors inte »breda» ut oss alltför mycket i spalterna i tidningen, men vi kan dock säga, att intresse och framåtanda finns i rikligt mått i ledande instanser inom föreningen, och med vår energiska och initiativkraftiga ordförande Sören Grawelli i spetsen så ser vi lugnt framtiden an, samt sänder till slut en hälsning till övriga avdelningar i landet.

Karl S—r.

Alingsås

Föreningen i Alingsås m. o. gör härmed sin entré i de sockersjukas egen tidnings spalter efter ett och ett halvt års verksamhet. Det var den 16 okt. 1951 som Riksförbundets ombudsman Karl-Erik Bergström hälsade c:a 20-talet sockersjuka personer välkomna till det orienterande möte som annonserats i ortspressen. En interimsstyrelse utsågs, som vid föreningens årsmöte den 27 mars 1952 omvaldes såsom ordinarie och därvid utökades till sju personer.

Som vi alla känner till är i synnerhet en nystartad förenings utveckling och verksamhet i hög grad beroende av medlemsanslutningen och ekonomin. Vid senaste årsmötet den 19 febr. meddelades att föreningens ekonomi, genom det under hösten anordnade lotteriet, förbättrats så att, sedan annonsering och lokalhyra m. fl. nödvändiga utgifter blivit betalda, en betryggande behållning återstår som för den närmaste tiden möjliggör litet friare verksamhet. Denna kommer i första hand att inriktas på medlemsvärvningen, ty trots annonsering och personliga uppoffringar för erhållande av flera medlemmar hade vid årsmötet endast 11 personer anslutit sig. Nu har medlemsantalet ökat till 20 personer — och det är ju vackert så — men när det säkerligen finns över 100-talet sockersjuka personer inom vårt område, så är denna anslutning alltför klen.

Måndagen den 23 mars hade föreningen genom personlig kallelse pr brev inbjudit sina medlemmar och övriga sockersjuka (vars adresser voro kända) till samkväm å Folkets Hus. Ett 40-tal personer hade inbjudits men av dessa var det tyvärr inte många som infann sig, tråkigt nog både för

oss och de inbjudna, ty de som voro närvarande hade en trevlig samvaro, där sång, musik och en trollkarls förtrollande förmåga att få även en mindre publik att komma i feststämning, uppskattades.

En trevlig sommar och en god fortsättning i våra strävanden önskar vi alla våra vänner runt om i landet.

E. J.—n.

Katrineholm

Katrineholmsortens Sockersjukeförening har haft årsmöte. Föreliggande verksamhetsberättelse och revisionsberättelse godkändes och ansvarsfrihet beviljades. Medlemsantalet är f. n. 43 men vår strävan är att samtliga sockersjuka i Katrineholmstrakten skall ansluta sig till föreningen och vi beslöt att hjälpas åt med nyrekrytering. Vid valen blev det omval över hela linjen. Under verksamhetsåret, som är föreningens tredje, har vi bl. a. fått lyssna till föredrag med film av ombudsman Karl-Erik Bergström, Karlskoga, och i syfte att utbygga föredragsverksamheten beslöt årsmötet att söka anslutning till platsens ABF-avdelning. Föreningen saknar ingalunda arbetsuppgifter, bl. a. har landstinget sedan ett år tillbaka infört en försämring när det gäller erhållandet av fritt insulin. Försämringen består av att man infört en omständig procedur med behovsprövning en gång om året varvid man måste förete intyg från sjukkassa och kommunala myndigheter. Detta gör att personer ute i socknarna får sätta till både två och tre arbetsdagar för att skaffa sin insulinkvantitet.

Tillsammans med länets övriga lokalföreningar skall vi väl med förenade ansträngningar försöka rubba lite på det här missförhållandet.

N.

Ätvidaberg

Vår lilla lokalförening startades av Albin Lindqvist, Norrköping, för något mindre än ett år sedan. Vi höll vårt årsmöte den 27 februari och kunde inventera en medlemsstock på 14 medlemmar. Vi räknar dock med att snart bli fler då det så att säga finns tillgångar, fast dom är lite svåråtkomliga. Lokalfrågan för våra möten har vi ordnat så att vi beställer kaffe på ett konditori och får då fritt husera där utan att betungas med någon lokalhyra. Vi är glada för att tidningen DIABETES går ihop, men förundrar oss över att det finns medlemmar som har så litet intresse att de glömt bort att prenumerera. Vad kan egentligen intressera dem? Vi vill också sända en hälsning till alla våra diabeteskamrater genom

Gullkvist.

Norrköping

De Sockersjukas Förening i Norrköping hade årsmöte den 26 mars på hushållsskolan Margareta. Att leda förhandlingarna utsågs f. Posttjänstemannen Albin Lindqvist. Av berättelserna framgick att medlemsantalet vid årets slut var 109, men önskvärt vore att alla sockersjuka i Norrköping anslöt sig. Man beslöt att även i år skicka sockersjuka barn till därför lämpliga sommarkolonier. I tur att avgå ur styrelsen var Nils Strid, Carl Löfdahl och Åke Sten, vilka samtliga återvaldes. Styrelsen består f. ö. av Albin Lindqvist, Rikard Olsson och Fröken Märta Tell. För den lättare delen av programmet svarade fru Gun-Britt Agefur med sång och Åke Pauldin med piano.

A. L.

Karlskrona

Tisdagen den 10 febr. höll vi vårt första årsmöte i Folkets hus. Ordfo-

randen, Y. Stranke, hälsade välkommen efter det att hr K. Söderberg inlett med dragspelsmusik.

Efter välkomstanförandet lämnades ordet till dr B. Scherstén, som gav en förnämlig översikt av sockersjukans historia, dess uppkomst och behandling samt möjligheterna för de sockersjuka att kunna leva som andra människor.

Talaren nämnde flera intressanta data om de vetenskapsmän som gjort de stora upptäckterna vad det gäller sockersjuka. I samtliga fall kan konstateras att det varit helt unga män som gjort de banbrytande upptäckterna. Man har numera större möjlighet att snabbt komma till resultat med behandlingen. Men ändock är sockersjukan i stadig ökning och man räknar med att den kommer att öka allt mer. För närvarande är 1,5 promille av människorna sockersjuka. Denna siffra, säger en del vetenskapsmän, kommer att öka ofantligt och andra menar, om världen kommer att bestå, att alla människor en gång i tiden kommer att få dras med sjukdomen. Sockersjukan förekommer i alla åldersklasser men når toppen vid 50—55-årsåldern. Barn, som drabbas av sjukdomen, är också vanligt och ofta är den då mycket bevärlig. De första tecknen på att man fått sjukdomen yppa sig i att man har god aptit, som inte ger resultat i form av ökad vikt, man kastar vatten ofta och är törstig, fortsatte talaren. Han förordade också att alla som blir sjuka, genast söker upp läkare och sedan vart eller vartannat år tas in på sjukhus för översyn. Därefter övergick dr Scherstén till att redogöra för hur man behandlar patienten, vilken kost som är lämplig för den sjuke o. s. v.

Avslutningsvis hoppades han att den kurs till vilken landstinget anslagit

medel skulle komma i gång. Det är nämligen av stor vikt att patienten blir förtrogen med sin sjukdom och lär sig dess karaktär utan och innan.

Efter det livligt applåderade föredraget var det dags för kaffe med gott hembakat bröd som vi intog vid festligt dukade kaffebord, under det att K. Söderberg underhöll med dragspelsmusik.

Härefter följde förhandlingarna varvid upplästes års-, förvaltnings- och revisionsberättelserna som godkändes och styrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret. Medlemsavgiften fastställdes till oförändrat 6 kr. per år. Omval och nyval av tre styrelseledamöter företogs, några rapporter meddelades, hr S. Berg uttalade ett tack från medlemmarna till styrelsen för ett förtjänstfullt arbete under det gångna året och ordföranden tackade för visat förtroende och hoppades på någon framgång för föreningen även i fortsättningen.

Th. N.

Borlänge

Söndagen den 22 februari 1953 höll Sockersjukeföreningen i Borlänge sitt första årsmöte sedan föreningen bildades. Som dess första ordförande valdes Harry Tjernberg, vilken även fungerat som sådan under tiden en terimstyrelse var tillsatt.

Samtalsämnen saknas aldrig inom en sockersjukeförening. Det framgår klart på våra möten där många givande synpunkter på aktuellt inom och utom våra kretsar växlas. Det bästa av allt är ju dock att vi här i Borlänge erhåller fritt insulin och detta prisades av alla på vårt årsmöte. Föreningen hade vid årsskiftet 55 medlemmar men på den senaste tiden ha vi lyckats få med ännu fler så att vi i dag är uppe i ett medlemstal på 75 st.

Det är trevligt att arbeta för de sockersjuka när det visar sig att arbetet bär frukt och våra ansträngningar inte är förgäves. Men — men, det är många som ännu inte lyssnar på våra lockrop och som tydligen ännu inte insett vilken betydelse det har att vi sockersjuka samlas och hjälps åt för att förbättra våra levnadsförhållanden.

Styrelsen i Borlänge fick följande sammansättning: Harry Tjernberg ordf., Anna-Lisa Eriksson sekr., Fritz Friman kassör och övriga ledamöter Albin Johansson, Axel Gustavsson, Lars Lindskog samt Rune Jansson.

Vårt årsmöte avslutades med kaffe, sång och musik och sen gick vi hem glada och belåtna. **Håte.**

För insulinet!

SPRUTA och NÅLAR

förvaras enklast och fullt sterilt i den praktiska
BEHÅLLAREN av Ambulant-modell

Vänd Er till

Specialfirman för kirurgiska instrument i Uppsala

R A B É N S Kungsängsgatan 7 · Tel. 30 379

KOLBÄCKS
Järn & Färghandel
KOLBÄCK

Tel. 40 214 Postgiro 12 35 49

STENKOL KOKS
BRIKETTER

LEOPOLD THURN

K
Tel. 162

Örter, Råsafter, Dietkex m.m.

för sockersjuka

Erkänt låga priser!

NILS BEATHOLD
Tel. 292 HÄLSOKOST Tel. 292
SPECIERIER

FISKTORGET

KARLSKRONA

CYKEL
RA

A.

Tel. 224

Göteborgs universitetsbibliotek

6000248794

Örnsköldsvik

Lokalföreningen i Örnsköldsvik, som startades i fjol och nu är uppe i ett medlemstal av cirka 35 har varit synnerligen livaktig i år, trots att vi ännu bara skriver april månad. Vi har kombinerat nytta och nöje vid våra sammankomster och börjar nu känna varandra och ha trevligt tillsammans.

Den 19 januari hade vi årsmöte och innan de ordinarie förhandlingarna började höll riksdagsman Axel Andersson från Örnsköldsvik ett anförande i vilket han redogjorde för några av de motioner som varit uppe i riksdagen och som gällt de sockersjukas problem. Vi fick veta vad som tilldragit sig vid behandlingen av motioner i körkortsfrågan, frågan om de sockersjukas möjligheter till anställning i statlig tjänst och så frågan om det fria insulinet. Det var inte direkt uppmuntrande att höra att motionerna ännu inte lett till någon positiv åtgärd, men å andra sidan gavs det en del förhoppningar om förändringar så småningom.

Efter det intressanta föredraget visades en instruktiv norsk film om injektionssprutan, dess skötsel och användning. Därpå följde de egentliga årsmötesförhandlingarna med sina stadgeenliga punkter, och kvällen avslutades med te och smörgåsar i gemyntlig samvaro. Den 9 mars samlades vi åter för att lyssna till ombudsman Bergström från Karlskoga som berättade om Riksförbundets syften och arbete. Vi erfor då med tillfredsställelse att i åtminstone körkortsfrågan en lättnad för de sockersjuka inträtt i och med att ett flertal tidsbegränsade körkort utfärdats på sista tiden.

Ombudsman Bergström kom också in på kontakten mellan läkare och pa-

tienter, dietfrågan och självkontroll av sockret. Dessa frågor togs efter föredraget upp till diskussion varvid två av stadens läkare som var inbjudna till sammanträdet gjorde intressanta uttalanden. Bl. a. påpekade de vikten av viss återhållsamhet beträffande maten även för sådana som ordinerats fri kost, då fetman särskilt hos äldre diabetiker är sockrets fiende n:r 1. Sockerpatienterna i Örnsköldsviksområdet fick dock gott betyg och förekomsten av comafall är synnerligen ringa. Docent Rudebeck lovade att ställa sig till förfogande för en fråga-afton om föreningen kunde ordna en dylik och intresset fanns hos de sockersjuka. Detta noterades givetvis med tacksamhet av oss alla. Diskussionen fortsatte när man samlades kring kaffebordet och till sist visade föreningens sekreterare ett femtiotal vackra färgbilder från Örnsköldsviks omgivningar.

G. S—g.

*

Hennes klänning var som ett taggtrådsstängsel — den skyddade egendomen men skymde inte utsikten.

*

Medvetandet om att vara välklädd ger kvinnan en känsla av stilla hänyckning som inte ens religionen förmår skänka.

*

Hos mannen går skvallret in genom ena örat och ut genom det andra; hos kvinnan in genom båda och ut genom munnen. (Cello)

Den enda fordring man numera kan ställa på ett hembitråde, är att bon svarar på annonsen. (Cello)

Jag tycker inte om att föra skvaller vidare, men vad skall man annars göra med det?

*Du som har sockersjuka, är Du redan medlem
i förbundet; skaffa en medlem till.*

*Är Du det inte; gå redan idag in i någon
av våra lokalföreningar.*

*Riksförbundet för sockersjuka har lokal-
föreningar på följande platser i landet:*

Alingsås	Karlshamn	Linköping	Trelleborg
Arboga	Hallstahammar	Ludvika	Trollhättan
Arvika	Halmstad	Luleå	Umeå
Avesta	Hedemora	Malmö	Uppsala
Boden	Hudiksvall	Mjölby	Valdemarsvik
Borlänge	Hälsingborg	Motala	Varberg
Borås	Härnösand	Norrköping	Vetlanda
Boxholm	Hässleholm	Nyköping	Vänersborg
Enköping	Jönköping	Sala	Värnamo
Eskilstuna	Kalmar	Skellefteå	Västerås
Fagersta	Karlskoga	Sollefteå	Växjö
Falun	Karlskrona	Stockholm	Åmål
Finspong	Karlstad	Sundsvall	Åtvidaberg
Gällivare	Katrineholm	Säffle	Örebro
Gävle	Kiruna	Söderhamn	Örnsköldsvik
Göteborg	Kristinehamn	Söderköping	Östersund

Närmare adresser kan Ni få från Riksförbundet.

